

Čís. 3824.

Předpis čl. 34 obch. zák. není průlomem do zásady Šu 272 c. ř. s., nýbrž jen směrnici pro soudcovské hodnocení důkazů.

Zaručení se třetí osoby za dluh z obchodního spojení, vedeného na jméno dítěte.

(Rozh. ze dne 6. května 1924, Rv I 339/24.)

Žalující banka domáhala se na žalovaném zaplacení pohledávky z bankovních obchodu, tvrdíc, že se žalovaný zaručil za svého syna Jana K-a. Žalovaný namítal, že závazek hlavního dlužníka, a tedy i závazek rukojemský nemohl vzniknouti, ježto Jan K. jest teprve tříletým hošíkem. Žalobě bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Dovolací důvod čís. 2 Šu 503 c. ř. s. spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud provedeným důkazem obchodními knihami porušil zásadu Šu 295 c. ř. s. tím, že průkaznosti tohoto důkazu necenil podle čl. 34 obch. zák. Není tím uplatněný důvod opodstatněn. Jak svědčí prameny (srovn. společnou zprávu při mater. II. str. 327, podle které byl předpis Šu 295 c. ř. s. do zákona zařaděn z důvodu, »aby obchodní knihy byly uchráněny možnosti úplného znehodnocení jich průvodnosti nesprávným a přehnaným používáním zásady volného uvažování soudcovského«), nemá předpis Šu 295 c. ř. s. vzhledem ku stěžejní zásadě procesního řádu, v Šu 272 c. ř. s. vyslovené, valného významu praktického, poněvadž i předpis čl. 34 obch. zák. poskytuje soudu při posuzování průvodnosti obchodních knih tolik u v á ž e n í, že v čele článku toho uvedené pravidlo, podle kterého obchodní knihy tvoří pouze neúplný důkaz, má jen význam teoretického omezení volného uvažování důkazního. Civilní řád soudní, osvojiv si právě v Šu 295 c. ř. s. teoretickou zásadu, že důkaz obchodními knihami je důkazem listinným, ukázal sice, že ve příčině průvodnosti tohoto důkazu musí býti užito také jeho předpisů o důkazu listinném. ale na konec sluší uznati, že ani čl. 34 obch. zák. není průlomem do zásady Šu 272 c. ř. s., nýbrž že se oba předpisy vlastně jenom doplňují, při čemž předpis čl. 34 obch. zák. má jediné význam důležité směrnice pro volné uvážení soudcovské. Ani podle č. 4 Šu 503 c. ř. s. uplatněný důvod není opodstatněn. Dovolatel spatřuje jej především v tom, že odvolací soud, ač připustil, že pro Jana K-a nevzešel nijaký závazek, ale, že vzešel pro žalovaného z jeho ručení za nikdy nevzešlé závazky Jana K-a, neprávem užil předpisu Šu 1352 obč. zák. a neužil správně předpisu Šu 1351 obč. zák. Tento předpis arcí spočívá na zásadě, že není účelem ručení, aby byl věřitel uklidněn o pravosti své pohledávky, nýbrž, aby mu ručením zabezpečena byla její dobytost za předpokladů pravosti pohledávky, ale tato zásada jest prolomena právě předpisem Šu 1352 obč. zák., jehož

výjimečnost spočívá v tom, že, zaručí-li se někdo vědomě za někoho, jenž se z důvodů osobních vlastností nemůže platně zavazovati, jest zavázán s povinným rovně jako spoludlužník. Z toho plyne, že předpisu Šu 1352 obč. zák. bylo po zákonu užito, jelikož Jan K. jest dítětem a že dovolatel ulpívá vlastně svým právním názorem na zásadě zákoníku »Codex Theresianus«, jehož původci zamítali ručení za nezletilé z důvodu, že ti, kdož jsou k tomu ochotni, »dávají na jevo, že jsou svědci mládeže«. Pokud tedy dovolatel tvrdí v dovolacím spise výslovně, že »byl-li u žalující banky otevřen účet na jméno Jan K., nebylo nikterak objasněno, jak Jan K. se svým účtem nakládal, jak při svém obchodním styku s bankou své jméno znamenal, pokud se týče, jak se podpisoval, a že v tom směru stíhá žalující banku velká zodpovědnost, které se však vymyká se zcela nedostatečnou výmluvou, že jí úplně postačilo, když jednala se žalovaným, a že pohodlné stanovisko žalující banky odporuje zásadě čl. 282 obch. zák.«, — stačí poukázati právě ku předpisu Šu 1352 obč. zák.

Čís. 3825.

Dluh znějící na Krak. byl zaplacen, p ř i j a l - l i věřitel placení v Kč, odpovídajících kursu Krak v den placení a nemůže se domáhati náhrady z rozdílu kursu v den splatnosti a v den placení dluhu.

(Rozh. ze dne 6. května 1924, Rv I 343/24.)

Žalující firma žalovala firmu A. o 115.000 Krak. s 6% úroky od 23. října 1921. Žalovaná zaplatila dne 2. října 1922 10.000 Kč, jež žalobkyně přijala a obmezila žalobní prosbu na náhradu škody z rozdílu kursu v den splatnosti (22. října 1921) a v den placení (2. října 1922). Procesní soud první stolice žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d jí vyhověl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Žalující firma požadovala od žalované jako kupní cenu kromě dvou částek v Kč též 115.000 Krak. s 6% úroky od 23. října 1921. Přes tuto žalobní prosbu nebylo možno jíti. Podle ní byla žalovaná firma oprávněna i povinna zaplatiti žalobkyni uvedenou částku v Krak. se žádanými úroky z prodlení, nic více. Žalovaná zaplatila žalobkyni 2. října 1922 10.000 Kč, jež žalobkyně přijala též na místě placení 115.000 Krak. s přísl. bez výhrady, ač nebyla podle Šu 1413 obč. zák. povinna přijati od žalované něco jiného. Nemohla proto žalobkyně požadovati od žalované více než částku v Kč připadající na 115.000 Krak. s úroky z prodlení až do dne placení podle kursu tohoto dne, ježto žalovaná jí v týž den více nedluhovala. Na den placení je vztahovati všechny podmínky a účinky jako zániku dluhu, což platí i o dluhu 115.000 Krak. s přísl. Zaplacení dluhu stalo se tudíž zaplacením částky v Kč, rovnající se